

Brugen af et gammelislandsck tekstkorpus i lingvistisk og leksikografisk forskning

(1)	Íslendinga sögur	1.070.000
	Sturlunga saga	279.000
	Heimskringla	247.000
	Landnámabók	40.000
	Grágás	195.000

		1.831.000

(2) Mynd 1

Laxd	84:1634	stóðu út af ásendamir og var einart *pak. á húsinu og ekki gróð. Þá meiti
Njála	77:213	*pak (1)
Eglá	22:392	eigi fyr en þeir höldu undið að *pakkið at skálanum. Gunnar skýtur þá af
GislS	13:864	burn og bræddur víburinn en nænum *pakkið um rafn, bérðifur bað meinn sína
GislS	16:917	húsini að drípja var er *pakkið tók að rofna. Gislí spratt upp
GislS	16:917	svo mikill að þegar tekur af skálanum *pakkið. Sórum megin og hver að óðrun par til
Vigl	2:1957	og hver að óðrun par til er allt er *pakkið að húsinu. Vannfali fylgdi hér og svo
		gulli í skurðina. Þetta herbergi var *pakkið bíði og steint allt innan. Skíðgarður
Njála	44:177	*pakkið (5)
Eglá	16:384	þá til nokkuðs." "Allvel skal eg *pakka þeim ef þeir segja mér heim víg
Finnb	31:654	þili best varði er eg hefti gert til *pakka yðvara." Konungur segr að ekki
Fóstb	5:786	jari hafa gefið sér, mág sinn. Þeir *pakka horum hárðla vel og riða, num. Hafði
Fóstb	20:818	farfi hafði með þeim Vemundi. Þeir *pakka henni sitt tillag er hún hafði þeim
Grett	9:860	Og er þær voru búin til ferðar þá *pakka þeir nenni barvist sína og alian
GunnV	91:1093	bunni þá fara þeir á konungs fund og *pakka alla vingan þá er hann hafði þeim
HaiM	6:1205	þáð var vant að þorkell var vanur að *pakka yður ollum," segr Porseimn, Thversu
HallÓ	7:1235	ekki vist um afurkomu sína "Vil eg nú *pakka yður ollum?" Kari segr: "Eg vil ég að sjá
Laxd	40:1596	sem konungur er og vil eg *pakka hérvisst mína." Þá kom það fram
Svarf	8:1789	þar nær sem konungurinn er. Vil eg *pakka honum hirðvist?" Þá kom það fram
VigGl	4:1911	hann vildi. Þá meiti Kjartan: " *pakka vilum vér yður konungur er þér gatst
		og riðu í braut. Nu *pakka menn porsleini týr er hann tókst
		þetta vil eg eigi vera." Þeir *pakka honum vel og þótti þem ó mikil i
Eglá	85:469	*pakkað (1)
		voru. Var þetta verk honum allvel *pakkað. Þá kvað Egill:

(3) Mynd 2

pak (1)	84:1634	stóðu út af ásendamir og var einart pak. á húsinu og ekki gróð. Þá meiti
*pakkið (6)		
GislS	16:917	eigi fyr en þeir höldu undið að *pakkið at skálanum. Gunnar skýtur þá af
Njála	77:213	burn og bræddur víburinn en nænum *pakkið um rafn, bérðifur bað meinn sína
Eglá	22:392	húsini að drípja var er *pakkið tók að rofna. Gislí spratt upp
GislS	13:864	svo mikill að þegar tekur af skálanum *pakkið. Sórum megin og hver að óðrun par til
GislS	16:917	og hver að óðrun par til er allt er *pakkið að húsinu. Vannfali fylgdi hér og svo
Vigl	2:1957	gulli í skurðina. Þetta herbergi var *pakkið bíði og steint allt innan. Skíðgarður
Njála	44:177	*pakkið (14)
Eglá	16:384	þá til nokkuðs." "Allvel skal eg *pakka þeim ef þeir segja mér heim víg
Finnb	31:654	þili best varði er eg hefti gert til *pakka yðvara." Konungur segr að ekki
Fóstb	5:786	jari hafa gefið sér, mág sinn. Þeir *pakka horum hárðla vel og riða, num. Hafði
Fóstb	20:818	farfi hafði með þeim Vemundi. Þeir *pakka henni sitt tillag er hún hafði þeim
Grett	9:860	Og er þær voru búin til ferðar þá *pakka þeir nenni barvist sína og alian
GunnV	91:1093	bunni þá fara þeir á konungs fund og *pakka alla vingan þá er hann hafði þeim
HaiM	6:1205	þáð var vant að þorkell var vanur að *pakka yður ollum," segr Porseimn, Thversu
HallÓ	7:1235	ekki vist um afurkomu sína "Vil eg nú *pakka yður ollum?" Kari segr: "Eg vil ég að sjá
Laxd	40:1596	sem konungur er og vil eg *pakka hérvisst mína." Þá kom það fram
Svarf	8:1789	þar nær sem konungurinn er. Vil eg *pakka honum hirðvist?" Þá kom það fram
VigGl	4:1911	hann vildi. Þá meiti Kjartan: " *pakka vilum vér yður konungur er þér gatst
		og riðu í braut. Nu *pakka menn porsleini týr er hann tókst
		þetta vil eg eigi vera." Þeir *pakka honum vel og þótti þem ó mikil i
Eglá	85:469	*pakkað (1)
		voru. Var þetta verk honum allvel *pakkað. Þá kvað Egill:

(4)

Mynd 3

bak hk; pakka (1); pakkið (1)			
Laxd 84;1634	stóðu út af ásendamir og var einari	pak	á húsinu og ekki gróð. þá meiti
GisL 9;917	og hver að öðrum bar til er allt er	pakkið	á húsinu. Væntail fylgdi hér og svo
Njála 77;213	eigi lym en þer höfðu undið allt	pakkið	af skálanum. Gunnar skyttar þá af
GisL 13;864	núsin að dríupa sem tilklegt var er	pakkið	tök að roina. Gisli spræt upp
GisL 16;917	svo mikilli að þegar tekur at skálanum	pakkið	öðrum megin og hver að öðrum þar til
bakka so; bakka (1); þakkað (1)			
FðsÍb 20;818	búnir þá fara þeir á konungs fund og	bakka	alla vingen þá er hann hafti þeim
GisL 9;860	páð var vant að Þorkell var vanur að	bakka	þróður sínum verkli en nú er hann
FðsÍb 5;786	lærið hafti með þeim Vermundi. Þeir	bakka	henni sitt til lag er hún hafti þeim
HallÓ 6;1205	sem konungur er og við eg	bakka	hérviskt mína." Þá kom þá fram
Finn 31;654	jari hata gefið sér, með sinn. Þeir	bakka	honum náðila vel og riða heim. HallÓ
HallÓ 7;1235	þar nær sem konungurinn er. Við eg	bakka	honum níðivist." Þá kom þá fram
VigGl 4;1911	þetta við eg eiga verfa." Þeir	bakka	honum vel og þótti þeim þó mikil.
GunnV 11;1160	honum því að eg að honum litgjör að	bakka	Karl segir: "Eg vil fá að sjá
Svarf 8;1789	og nái í braut. Nú	bakka	menn borsteini fyrir er hann tókst
Laxd 40;1596	ekki víst um aðurkomu sína "Við eg nú	bakka	viljan vár yður konungur er þér gefið
Gret 91;1093	þá til nökkrus." Allvel skal eg	bakka	yður óllum," segir þorsteinn, "hværu
Njála 44;177	Og er þær vonu búnir til ferðar þá	bakka	þem et þér segja mér heim víg
Fóstu 5;786	voru. Var þetta verk honum allvel	bakka	þer henni varvist sína og allan
Eglá 65;489		bakkað.	þá kvað Egill:
bakja so; þakkið (2)			
VigGl 2;1957	gulli í skurðina. Þetta herbergi var	pakkið	bliði og steint að innan. Skíðgarður
Eglá 22;392	punt og bræddur víðurinn en nærum	pakkið	um nærið. Þórlitur bað menn sína
pökkt kv; þakka (1)			
Eglá 16;384	þili best varði er eg hef gert illi	þakka	yðvara." Konungur segir að ekki

(5)

abbast so; abbaðist (1)

Njála 124;275 Skarphéðinn hló að og spurði hví hún abbaðist

upp á arfasátuna. Kerlingin mælti

aðalborinn lo; aðalborinn (1)

Eglá 9;378 fram að flytja, að við séum meno aðalborinn."

Þórólfur svarar þá stygglega:

aðalfestur kv; aðalfestur (1)

Njála 144;313 festum helganda nema fjörbaugur eða aðalfestur

komi fram að féránsdómi, en alsekjan

aðallega ao; aðallega (1)

Grett 81;1078 fram á fjörðun. En svo sem þeir komu aðallega

fram á fjörðun og á djópið hægðist

aðalskáli kk; aðalskálann (1)

Eyrb 43;591 þá inn í forhúsið. En er hann gekk í aðalskálann

vildi hann fara hljóðlega því að hann

aðdjúp hk; aðdjúp (1)

Hávls 9;1316 og breinsa allt ion að landi. Var þar aðdjúp

mikil. Mælti þar fljóta skíta eða

aðdjúpur lo; aðdjópt (1)

Krók 14;1528 á framanverðan sævarbakkann. Þar var aðdjúpt

mjög og ekki útfiri. Þessi skurður var

aðdráttamaður kk; sjá aðdráttamaður kk

aðdráttamaður kk; aðdráttamaður (1); aðdráttamaður (2)

Eyrb 11;543 sex tigv frelsingja. Hann var mikill Fjót 1;675 og í öllu ójafnaðarmáður. Hann var Grett 25;994 að Lækjamóti og bjó þar. Þorgils var

og var jafnan í fiskirðnum. Hann létt mikill að búinu haði af fjörðum nedan mikill og fór á Strandir hvert ár.

aðráttur kk; aðrátt (1); aðráttar (1)

Hávls 2;1301 maður og hinn frálegasti. Hafti hann Grett 72;1064 að hann vildi fara til lands til Grett 16;972 Ásmundur, "Fyrir sakir starfa og

að hóu þeira. Þóð var eitthvert en þeir Illugi og Glæmur skyldu eftir en Grettir vill ekki starfa. Er hann

aðrátti hk; aðrátti (1)

Hrafn 11;1410 hin fyrtu misseri. Hann hafti mikil

af fiskimönnum. Hrafnkell gekk mjög að

aðreins ao; aðreins (25)

Kjaln 16;1456	svo mikill sem hamar. Mælti þá framan	aðreins	ad honum ganga. Kolfinnour mælti
Harð 10;1262	gerð á hafa nema mina sjálf's nema því	aðreins	ad það sé skilið undir niðri ad hann
Njála 139;303	berjist á þingi þá ráðið þér því að	aðreins	þá þó nema þér séðu allir sem öruggastir
Grett 31;1003	fyrir fjórum að óreyndu en því	aðreins	berjast við fleiri nema ættu honu
LjósC 23;1698	og mikill fyrir sér. Og því	aðreins	dugir þeim frændum ef hann sest fyrir
Laxd 42;1600	Guðrún kvað það góði tilindi "en því	aðreins	er Kjartan fullboðið ef hann fær góða
Njála 144;313	pá mann sekján, fjörbaugsmann, því	aðreins	ferjanda né festum helganda nema
Svarf 23;1816	þú fékkst hennar, og þykið mér því	aðreins	fullt skarðið í vor þinni ef þú berð
Hænsb 11;1429	likar?" Gunnar svarar: "því	aðreins	gef eg hann að það sé jafnvel þinn
Hænsb 10;1428	vel sem þoðið er. Höfum vér og svo	aðreins	heinum gert ferð voru að eigi mun til
Vatn 29;1877	Ingimundarsona. Má og úr þínu landi	aðreins	í ganga." Már sá landskostinn og
Fóstu 1;775	undir þans konungslæmi, eigi	aðreins	í Noregi heldur í öllum löndum, þeim er
Eirk 5;525	gítu til hera." Það mun því	aðreins,	kvad Leifur, "ad eg njóti yðvar við,"
Laxd 57;1623	med Guðrún. Hún tók á því vel	aðreins	og lífið að öllu. Þorgils baði heim
VigGl 11;1922	til handa Þorgímu og skyldu því	aðreins	ræð takast með þeim Arnóri og Pórdísí
GisL 6;905	yrði angur að því." Það mun því	aðreins,"	segir Þorbjörn, "ef hann er daudur."
GisL 8;858	jarteigna "og skulum við þetta því	aðreins	sendast a milli að líf annars hvors
GisL 13;911	máli skipta "og skulum við þá	aðreins	sendast í milli," segir Gisli, "ef líf
Vatn 33;1883	eigi mundu festraraka og því	aðreins	sæstast ad Jókull gengi undir þrjú
Kjaln 2;1438	skógi væxið alt Kjalarnes svo að þar	aðreins	var rjóður er menn rusku til þeja eða
Harð 24;1280	dura þeira sem að galli voru. Norðan	aðreins	var þá að gengi en vestur frá skálanum
Laxd 14;1550	okkra. Þykið mér og þann veg	aðreins	verf þetta er þú hefir unnið að eg
Laxd 40;1596	viljið. Óg það ætla og mér að taka því	aðreins	við trú i Noregi ad eg meti litlis þó�
Korm 19;1500	ef eg má ráða og skildist þú svo	aðreins	við þau mál að þess er þér engi von."
HallÓ 11;1246	skapnunarir gervar. Hefur þú svo	aðreins	þina sök til búið við hant, bieði nú og

ad honum ganga. Kolfinnour mælti ad það sé skilið undir niðri ad hann þá þó nema þér séðu allir sem öruggastir berjast við fleiri nema ættu honu dugir þeim frændum ef hann sest fyrir er Kjartan fullboðið ef hann fær góða ferjanda né festum helganda nema fullt skarðið í vor þinni ef þú berð gef eg hann að það sé jafnvel þinn heinum gert ferð voru að eigi mun til í ganga." Már sá landskostinn og í Noregi heldur í öllum löndum, þeim er kvad Leifur, "ad eg njóti yðvar við," og lífið að öllu. Þorgils baði heim ræð takast með þeim Arnóri og Pórdísí segir Þorbjörn, "ef hann er daudur." sendast a milli að líf annars hvors sendast í milli," segir Gisli, "ef líf sæstast ad Jókull gengi undir þrjú var rjóður er menn rusku til þeja eða var þá að gengi en vestur frá skálanum verf þetta er þú hefir unnið að eg við trú i Noregi ad eg meti litlis þó� við þau mál að þess er þér engi von." þina sök til búið við hant, bieði nú og

(6)	<i>Saga</i>	<i>Løbende ord</i>	<i>Leksemér</i>
	Brennu-Njáls saga	98.938	3.135
	Egils saga	62.254	2.839
	Grettis saga	61.025	3.229
	Laxdæla saga	57.467	2.860
	Eyrbyggja saga	38.061	2.360

(7)	<i>Leksemér</i>		<i>Løbende ord</i>	
	<i>ÍS</i>	<i>ÍO</i>	<i>ÍS</i>	<i>ÍO</i>
<i>Substantiver</i>	58,34	56,94	28,25	25,22
<i>Verber</i>	11,58	12,17	22,95	19,20
<i>Adjektiver</i>	22,81	16,69	3,61	6,68
<i>Adverbier</i>	5,65	7,30	19,60	22,29
<i>Pronomener</i>	0,42	0,54	10,71	12,09
<i>Konjunktioner</i>	0,16	0,47	12,86	12,17
<i>Numeraler</i>	0,26	5,01	0,71	2,01

(ÍS = de islandske sagaer, ÍO = Íslensk orðtíðnibók (Islandske frekvensordbog))

(8) De hyppigste ord i sagaerne

1	sá pron	45047	38	ganga v	4313	75	mega v	1748
2	hann pron	32773	39	gera v	3913	76	frá præp/adv	1729
3	að conj/præp	31802	40	verða v	3895	77	pinn pron	1667
4	vera v	31299	41	feða v	3869	78	hönd f	1653
5	eg pron	17992	42	sig pron	3642	79	hér adv	1648
6	til præp	15928	43	þykja v	3589	80	fá v	1635
7	f præp	14549	44	emi adv	3283	81	mjög adv	1633
8	en conj	13289	45	eftir adv/præp	3269	82	ætla v	1629
9	er conj	12723	46	annar pron	3261	83	vita v	1618
10	á præp	11615	47	hinn pron/art	3156	84	fé n	1598
11	þá adv	11492	48	vel adv	3134	85	bróðir m	1551
12	þú pron	11482	49	hver pron	3035	86	eða conj	1523
13	hafa v	11220	50	upp adv	2943	87	leggja v	1496
14	maður m	9863	51	síðan adv	2858	88	bera v	1459
15	þar adv	8645	52	eiga v	2850	89	þegar adv/c	1432
16	segja v	8636	53	láta v	2787	90	gefa v	1425
17	um præp	7870	54	heita v	2661	91	úr præp/adv	1403
18	koma v	7741	55	búa v	2656	92	fram adv	1398
19	fara v	7687	56	sjá v	2626	93	finna v	1397
20	nú adv	7627	57	einn num/pr/adj	2575	94	vetur m	1394
21	við præp	7442	58	ef conj	2562	95	land n	1385
22	munu v	7331	59	ríða v	2426	96	ráða v	1286
23	með præp	7229	60	konungur m	2217	97	sitja v	1187
24	svo adv	7154	61	svara v	2174	98	kona f	1179
25	eigi adv	6877	62	þó adv/st	2137	99	standa v	1174
26	sinn pron	6014	63	margur adj	2110	100	ráð n	1153
27	fyrir præp	5835	64	skip n	2095	101	dagur m	1135
28	sjá pron	5829	65	spyrja v	2055	102	bjóða v	1121
29	sem conj	5814	66	minn pron	2040	103	hlaupa v	1101
30	af præp	5477	67	góður adj	2033	104	kalla v	1099
31	mæla v	5149	68	biðja v	1966	105	yfir præp	1091
32	vilja v	4981	69	heim adv	1961	106	fyrr adv	1085
33	mikill adj	4963	70	út adv	1905	107	fraendi m	1057
34	hún pron	4944	71	mál n	1905	108	áður adv	1046
35	allur pron	4472	72	enginn pron	1889	109	jarl m	1032
36	taka v	4469	73	nomur pron	1856			
37	skulu v	4376	74	son(ur) m	1845			

(9) De hyppigste ord i fire ordklasser

<i>ÍS</i>	<i>ÍO</i>	<i>ÍS</i>	<i>ÍO</i>	<i>ÍS</i>	<i>ÍO</i>	<i>ÍS</i>	<i>ÍO</i>	<i>ÍS</i>	<i>ÍO</i>
01 01 maður	9863	01 01 mikill	4963	01 01 vera	31299	01 04 til	15928		
02 -- konungur	2217	02 03 margur	2110	02 02 hafa	11220	02 01 í	14549		
03 85 skip	2095	03 02 góður	2033	03 05 segja	8636	03 02 á	11615		
04 12 mál	1905	04 04 lftill	996	04 03 koma	7741	04 17 þá	11492		
05 86 son(ur)	1845	05 -- illur	465	05 06 fara	7687	05 16 þar	8645		
06 07 hönd	1653	06 37 sannur	429	06 26 munu	7331	06 06 um	7870		
07 -- fé	1598	07 23 fár	428	07 -- mæla	5149	07 19 nú	7627		
08 45 bróðir	1551	08 83 dauður	304	08 19 vilja	4981	08 05 við	7442		
09 -- vetur	1394	09 06 stór	294	09 08 taka	4469	09 07 með	7229		
10 14 land	1385	10 05 gamall	288	10 31 skulu	4376	10 11 svo	7154		
11 10 kona	1179	11 73 kyrr	259	11 17 ganga	4313	11 -- eigi	6877		
12 77 ráð	1153	12 43 fyrri	256	12 10 gera	3913	12 10 fyrir	5835		
13 03 dagur	1135	13 64 var	249	13 04 verða	3895	13 08 af	5477		
14 -- frændi	1057	14 27 sterkur	245	14 -- kveða	3869	14 03 ekki	3283		
15 -- jarl	1032	15 11 ungur	233	15 44 þykja	3589	15 12 efur	3269		
16 29 faðir	990	16 30 vís	232	16 09 eiga	2850	16 23 vel	3134		
17 63 ferð	939	17 -- vondur	230	17 18 láta	2787	17 14 upp	2943		
18 -- sumar	878	18 09 langur	229	18 54 heita	2661	18 37 síðan	2858		
19 83 dóttir	844	19 -- sár	224	19 34 búa	2656	19 24 þó	2137		
20 -- þing	805	20 32 hálfur	212	20 11 sjá	2626	20 54 heim	1961		
21 17 orð	793	21 81 vænn	189	21 -- ríða	2426	21 20 út	1905		
22 -- hestur	789	22 -- verður	189	22 51 svara	2174	22 15 frá	1729		
23 37 nött	758	23 36 lkur	189	23 30 spryja	2055	23 31 hér	1648		
24 -- tföindi	740	24 -- vitur	182	24 82 biðja	1966	24 42 mjög	1633		
25 -- fundur	733	25 51 harður	173	25 21 mega	1748	25 -- þegar	1432		
26 -- lið	730	26 70 vanur	167	26 14 fá	1635	26 13 úr	1403		
27 39 bær	723	27 49 heill	166	27 27 ætla	1629	27 22 fram	1398		
28 -- bóndi	712	28 -- laus	155	28 15 vita	1618	28 21 yfir	1091		
29 -- sverð	674	29 -- sekur	154	29 20 leggja	1496	29 34 fyrr	1085		
30 47 hlutur	636	30 vinsæll	148	30 23 bera	1459	30 30 áður	1046		
31 -- sök	604	31 -- skyldur	144	31 29 gefa	1425	31 29 saman	983		
32 -- bú	561	32 25 miður	137	32 13 finna	1397	32 26 inn	964		
33 43 höfuð	523	33 14 fullur	136	33 55 ráða	1286	33 36 undir	888		
34 38 móðir	488	34 90 fagur	127	34 35 sitja	1187	34 48 heldur	821		
35 -- víg	482	35 -- auðugur	125	35 16 standa	1174	35 -- brott	798		
36 42 vin(ur)	473	36 -- frfður	122	36 70 bjóða	1121	36 35 enn	780		
37 -- vísa	471	27 17 réttur	120	37 99 hlaupa	1101	37 38 niður	779		
38 08 leið	468	38 15 næstur	119	38 39 kalla	1099	38 62 ofan	778		
39 09 sinn	466	39 -- kunnugur	114	39 12 halda	976	39 27 aftur	751		
40 44 kveld	466	40 -- lsklegur	111	40 53 falla	938	40 38 móti	739		
41 -- vopn	458	41 -- reiður	110	41 42 skilja	909	41 25 hjá	706		
42 51 morgunn	444	42 76 rkur	105	42 -- drepa	856	42 92 illa	667		
43 15 hús	402	43 -- fjölmennur	104	43 24 setja	841	43 43 lengi	622		
44 -- fótur	401	44 47 skammur	103	44 33 liggja	792	44 -- hversu	610		
45 -- spjót	389	45 -- göfugur	102	45 69 leita	790	45 81 þangað	599		
46 -- sveinn	388			46 96 veita	765	46 -- aldrei	585		
47 -- vor	385			47 89 sækja	749	47 49 nær	575		
48 -- kostur	382			48 96 höggyva	716	48 88 mikil	568		
49 -- skjöldur	374			49 78 senda	620	49 44 milli	567		
50 32 bak	374			50 07 geta	620	50 59 utan	556		

(10) Hankøn

ÍS 44,13% *ÍO* 34,8%

Hunkøn

ÍS 23,61% *ÍO* 32,9%

Intetkøn

ÍS 35,08% *ÍO* 32,2%

(11)

Hankøn

ÍS

Hunkøn

ÍS

Intetkøn

ÍS

I alt

ÍS

I alt

ÍO

Nominativ

41,25

16,95

14,04

27,54

27,6

Akkusativ

32,87

45,63

50,74

41,13

30,9

Dativ

17,72

26,38

24,40

21,71

30,2

Genitiv

8,16

11,03

10,81

9,62

11,3

- (12) a. Frequency information facilitates the selection of headwords
 b. The semantic description, especially of very common words, will be more precise, and various subtle semantic differences can be detected
 c. Formal categorization will be more prominent, and syntactic features (such as case government) are listed more systematically
 d. The selection of text examples (citations) will be more accurate, and the examples will be more typical
 e. All kinds of collocations and word patterns are more obvious, and will therefore be mentioned

(13)	sandur	kk;	sand	(3); sanda (3); sandana (2); sandar (5); sandi (1); sandinn (9); sandinum (4); sands (1); söndum (1)	
Svarf	22;1814	míkil.	Ljóðlölfur hafið og riðið út á	sand	að vita um viðu og skyldi draga heim.
Njála	126;276		sína. Þeir Flosi riðu vestur á	sand	Flosi bað þá fyrst ekki allákaft ríða
Njála	152;333	segja frá Birni og Kára að þeir riða á	sand	og leifa hesta sína undir mehlalka og	
Dropl	3;350	bónða.	sanda	áttu saman. "Hvað gerar húskarlar?	
Eyrb	42;589	og svo út til Hofgarða og þaðan út um	sanda	méð sér. Óg er þeir komu mjög út að	
Njála	76;212	þegar þeir spurdu þau og austur yfir	sanda	til Hofs. Þá senda þeir orð Starkaði	
Egla	23;394	pá sigluðu heir vestur um landið fyrir	sandana	. Ún er verði tók miðinka og legja brim	
Floam	32;762	og kom fylði manns. Ýttar voru um	sandana	víða og voru fullir með vatni þó að	
Egla	30;404	þar er ekki malargjöt, eru þau smári	sandar	allt með sér - var það eitt kveld þá er	
Eirk	8;530	Par var öræfi og strandir langar og	sandar	Fara þeir á bátum til lands og fundu	
GrenS	2;1099	Það land var slétt og skógi vaxid og	sandar	hvitri viða þar sem heir fóru og	
Fjót	5;679	bottist ganga með sjónum þar sem voru	sandar	miklir og difiri. Óg er það þraut varð	
GrenS	4;1102	milli skógar og sjóvar, og lífdir	sandar	. Þær var eyjótt mjög og grunnsævi mikil	
Floam	15;740	eg gaf þér það. En þá skálf fela það í	sandi	og seg honum að þú vitir eigi hjólt	
GunKe	3;1148	svo langt fram á sunnar að engi kom í	sandinn	að kaipta við þá. Ún það samein	
Egla	87;514	Steinar ekki. Hann rasadí ofan á	sandinn	en Larmei bjóði heim. Óg er Steinar	
Vopnf	13;1999	hátt horney og gekk hann á	sandinn	fram líjá Sunnudalsmynni. Ún sá eg fara	
Egla	87;514	pá reið Þorsteins utan um	sandinn	. Lambi bjó á Lambastöðum og sá	
Njála	126;277	vestan vötun og stefndu svo vestur á	sandinn	. Létu þeir þá Eyjafjallajökul á	
Fjót	5;682	fyrir nedan kné og kom svendis í	sandinn	níður. Ún jötunninn fél og kvad	
Hard	29;1285	Svínadal svínurna benda og ráku ofan á	sandinn	og drápura þar svínini og lögdu á skip,	
Dropl	1;347	og hér tunði." Þau grófu þar	sandinn	tundu kistil eina fullan af sulfi	
Grett	37;1012	Þorbjörn ferðalangur kom síða dagi	sandinn	. "Voru mena þá hónir til borðu og tóku	
JökBú	1;1460	Förgríður þá fír aftur til	sandinn	"Eigi veit eg hvað vera má,"	
GrenS	4;1102	Ganga síðan til skips og sjá lá	sandinn	inn frá höfðanum þrjár hæðir og fóru	
Grett	20;985	natastum sínum. Þeir sjáði skip lá á	sandinn	og bera brátt kennslí að það væ	
Floam	16;740	mold. Þorgils dró ná svendis upp úr	sandinn	og borgðust síðan. Óg er þeir hafa	
Njála	131;286	Þá riðu þeir norður allt til	sands	en sunnar til Fiskivatna og hurfu þar	
Fjót	5;680	fjára en engi flóð. Hann gengur með	söndum	nokkrum og stefndi til norðurs, mjög	

(14) skipverji ... m. en af Besætningen paa et Skib; Matros ...

skipverji	kk;	skipverja	(10); skipverjar	(19); skipverji	(1); skipverjum	(15); skipverjunum	(1)
Fóstb	20;818	Ókunnigur	eru móer og mun og vita við	skipverja	míha hvad þeim sýnast ráð, hvort eg		
Grett	17;976	Grettir.	Hallföldi til þeira	skipverja	og maell: "Mikið er erfði yðvert og		
GrenS	6;1105	var ráðin ferð hans og réð hans sér	skipverja	. sex tigi karla og konur finn.			
Fóstb	16;812	Hann flutti þá út á skip allt fó	skipverja	sunna op lét skipið liggja um akkeri			
Egla	28;402	För Grímur þá í brett og aftur til	skipverja	sunna og sáfu þar hvorir um vetrarinn			
Egla	48;427	Þórðið jafnað og mat hann þá mest	skipverja	sunna. Þeir braður voru þann vetrar i			
Grett	9;962	en ekki norður þangad. Ónundur spurd	skipverja	sína hvort þeir vildu leita fyrir			
Egla	27;401	hann var baniyeni þá kallaði hann til	skipverja	sína og sagði þeim að honum þötti			
Egla	33;408	þeim Birni báðum til sín með alla	skipverja	síca. Björn pekkist það. Var þá			
Vopnf	4;1990	vaknar Þorleifur snemma og vekur upp	skipverja	sína. Síga þeir á báðinn og eru			
HallO	4;1230	altt sunnan mikil viðindi. Urðu	skipverjar	allir að það sáttir að þeir skyldu			
Egla	33;408	Björn höfðu budið. Björn og þeir	skipverjar	allir fóru til vistu með Skalla-Grúni.			
Krók	15;1530	þar til er þeir komu út úr firdinum.	Skipverjar	Báðar gáru borgð reiða sínum. Lögðu			
JökBú	1;1459	sker upp með Ulli styrmanni og sumir	skipverjar	en sunnar drukknudu. Voru þá allir			
Grett	38;1014	er þeir voru þá við kommir. En er	skipverjar	Grettis sá eldina tluðu þeir til að			
LjósC	29;1712	ad berjast eigi og því tóku flestir	skipverjar	. Hallur svara: "Eiga mun eg			
Egla	62;464	Eirkorkunum en Þormaður Egils og	skipverjar	hans höfðu þar frið góðan og vörðu			
Egla	27;401	síbar andlæst. Kveld-Ulfur, Gerðu	skipverjar	hans svo sem hann hafði fyrir maell að			
LjósC	29;1712	og örkuðlaði með. Og er það sáu	skipverjar	hans tóku þeir að dirfast og vorðu			
Egla	56;442	háleyska, hyggði þá í Þverárhlið og	skipverjar	hans. Hrófmundur var fáðr Gunnlaugs,			
GrenB	3;1113	fjölmenni mikil. Óssur kom þar og	skipverjar	hans. Og er dómur var settur þá			
Egla	35;409	um vetrarinn með Skalla-Grími og allir	skipverjar	þorlófum gerði sér til við			
HallO	5;1231	þá Hallfreður skáður ó allir hans	skipverjar	Helt Olafur konungur Hallfreði undir			
Land	21;1563	var er þar var skipstoringi. En er	skipverjar	Ólafs sjá mikil riddaralid riða til			
Förð	2;2012	heim braður hans og systur og allir	skipverjar	. Síur Þorbúr um kyrr þann vetrar.			
Grett	17;976	ad sauna að hófundum Grettis og höfðu	skipverjar	það myng i flyvningi við hana.			
Fóstb	18;816	og eftir lesta! hvorir fleiri voru	skipverjar	, þer er sigla viðu eða hinir er í			
Fóstb	7;788	stóð uppi. Þar kom og Þormundur og	skipverjar	þeira. Þeir fara norður á Strandir			
Floam	21;747	ná beint fyrir yður því að mægir	skipverjar	hinir að hana kommir og enn manu höfn			
Egla	27;401	kynstör madur og audigur. Hann var	skipverja	Kveld-Ulls. Hann hafði verið aldarvinur			
Land	21;1564	máli, að eg vil bláum yður gráð gefa	skipverjam	. En það næd eg þér að þú heitir því			
Förð	2;2012	engan vil eg til nán taku af þessum	skipverjam	hans um vetrarinn. Þorkell veitti þeim			
Eirk	3;522	bondi. Hann tók við Þorberni og ólum	skipverjam	hans. Í þenna tíma var			
Eirk	3;522	Líkadi Þorberni vel og ólum	skipverjam	Ormuðr járði því og þakkaði honum			
Hard	19;127	Hann baður heimt með sér og ólum	skipverjam	sínum að hanan ælladi vestur til béraða			
Land	77;1652	Bolli hinn próði. Hann lýsti því fyrir	skipverjam	sínum að hún ættar til Íslands. Hún			
Land	5;1539	f brott úr Færeysjum og lýsir því fyrir	skipverjam	sínum en selli sumnum við litlu verði			
Egla	23;394	f peirri sveit. Hengur gal land	skipverjam	sínum lönd þau sem hann hafði numið.			
Kjahn	1;1437	vasklegastu menn. Helgi skipti	skipverjam	sínum til kaupskipsins og			
Fóstb	16;811	skipi Forgerise. Hann fór að báti með	skipverjam	sínum vígið. Þá sigluðu þeir norður til			
Njála	158;344	Kári þá til skips síns. Sagði hann þó	skipverjam	sínum til kaupskipsins og			
Eirk	1;519	leysti hann. Óg er Auður gaf bóstak	skipverjam	sínum vígið. Þá sigluðu þeir norður til			
Egla	28;402	Aftanans. Skalla-Grímu gal land	skipverjam	sínum. Ana gaf ham land nulli Langar			

(13)	heimill	lo; heimil (3); heimila (5); heimilan (1); heimilast (1); heimill (4); heimilt (4); heimilt (10); heimul (2); heimull (1); heimult (6)
LjósC	23:1697	Porkell hitti þá brátt og muelti: Heimil mun vist með mér sem fyrir þótt vant sé
LjósC	13:1673	hugsað hafa hvær niður skal koma en heimil munu þær til vor orð." Hann
Vatn	16:1862	mælti: "Það er vel gert. Ær þér og heimil vor mörk sem þú vilt höggva láta en eg
ValJó	3:1831	Ljótur svarar: "Þú skalt eiga heimila beginning ef oftar verður en legg nái
Laxd	29:1575	beida yður herra að þér létuð oss heimila mörk yðra að höggva húsvið.
LjósC	8:1667	fylkismenn stöðgu að þeir braður attu heimila svæitarvist heim sem þeir vildu.
Fóstb	23:832	yfir þér að fjandinn á ekki þig svo heimila til illra hluta sem þú vildir gert hafa
Vatn	17:1863	hitti stýrimann að mál og lét honum heimilan vist með sér ef hann vildi. Hrafn kvæð
GísS	12:863	þar til húss og lét Þorvaldur honum heimilast best sinn. Ríður hann nú við hrynnandi
Hænsþ	5:1421	til viðri. "Það munu eiga allra heimill að veita öðrum þitt en eigi miðt."
ValJó	8:1839	Narfí kvæðst "Narfí kvæðst
Fjót	19:712	"Öngvan sá eg nema sjálfan mig en heimill "Til þess er eg nú búinn. Er mér og
Vatn	31:1881	þar var óllum mónum matur heimill er greidi við ykkur sá sem þér viljið
VíggGí	2:1907	konunga eða annarra höfðingja? Ær þar heimill og heitaskipti og allur annar
Eirk	7:529	vorum malt og mjöll og korn og er yður heimill vor tilbeini" - þá var Hákon
Fóstb	11:800	og skemmta þér hér? Nú er það heimil að hafa af sílfki sem þér viljið og
Njála	13:142	fyrir Glími er hann er lengur, en heimil að þú sért hér ef þú vilt það hví að
Hænsþ	10:1427	reka hingab fé sitt. Skal þeim það heimil . Eg hefi heyy ærin. Eru hér og nögar
GísS	32:890	bú hefti sagt. Óg mun þér nái heimill eiga að gera að sílfki er mér sýnist."
HalMV	1:1221	Stýrimaður mælti: "Það skal ykkur nái heimill og kann vera að pið séuð hér eigi verr
Eyrb	49:601 að	maður skyldi jafantökum mónumun eiga heimil rúm í himinrifki sem standa miettu f
Flöam	30:759	þar að vera "og alli mitt göss er þér heimil til þess að þér megi þá betur líka við
ValJó	6:1835	á skipuna fara. Ásmundur kvæð þeim heimil þar að vera. Böðvar kvæðst það mundu
Vatn	12:1858	ramnum hluta en fysi. En það er heimil þeim er fara vilja með mér. Hinum er
Fóstb	3:779	Húskartinn mælti: "Gakk inn þú. Heimil mun þér gisting." Þorseir segir:
Laxd	62:1630	segir hann, "að fylgir þér heim því að heimul mun þér gisting hér vera náttlangt. En
Njála	136:296	mælti að Flosa: "Því eru borg sett að heimill er matur þeim er hafa þurfa."
Laxd	70:1642	gangi fram." Porkell svarar: Heimult er þér mágur að eg gangi með mílli þessu
Eglá	61:458	inngöngu í hóllina. Honum var það og heimilt gerta. Gangi peir Egill inn með helming
Eglá	71:478	til þessar ferður þá mun yður það heimilt og allan farargreidda þann er þér viljið
Eglá	73:482	seja hestum sínum. Þorfinn bónið lét heimilt það. Gangi peir Egill þá inn í
Eglá	33:408	og sagði svo að það var skylt og heimult um systur Þóris fóstbröður sínu að hann
Eglá	41:417	þó að Þórólfur vildi fleiri menn hafa

- (14) **heimsókn:** 1. Besøg
 2. Besøg som man aflægger i retslig Øiemed, for at fremme en Retssag o. desl.
 3. voldeligt Overfald paa en i hans hjem, hjemsøgelse hvorunder man bruger Magten mod dem som ere i Huset

(15)	heimsókn	kv; heimsókna (5); heimsóknar (1); heimsóknina (1); heimsóknir (1)
Laxd	63:1632	og eigi mundi eg veita honum sílka heimsókn. Þóða hvad er enn þá?" Hann svarar
Gullþ	17:1138	að víg þeirra Helga skyldu á standast og fjerðað við Þóri. Síðan var saman
Vopnf	17:2003	eg brátt fara til Höfs og veita Bjarna heimsókn. og sækja hann með eldi ef vér getum
HallM	10:1218	komi fyrir víg Galta og þar með heimsókn. við Kolfinnu fyrir mannamun en fyrir
HallÓ	12:1249	komi vög Einarss Þórissonar og þar með heimsóknar. við Kolfinnu fyrir mannamun. En fyrir
Svarf	15:1800	og snýr hann þá málum óllu til heimsóknar. Bettu voru ráð Hrólfis nefligu og
Reykð	14:1755	vígumun en víg Narfa skal koma fyrir heimsóknina. og brottóku konunnar með en hinir
Vatn	29:1878	Már kvað þá sýna að sér óvingjarnlegar heimsóknir. og lést eigi mundu láta sinn hlut

(16)	sandur	kk; sand (3); sanda (3); sandana (2); sandar (5); sandi (1); sandion (9); sandinum (4); sands (1); sündum (1)
Svarf	22:1814	mikil. Ljótdólfur hafði og riðið út á sand að vita um viðu og skyldi draga heim.
Njála	126:276	sinna. Þeir Flosi riðu vestur á sand . Flosi bað þá fyrst ekki allákafta riða
Njála	152:333	segja frá Birni og Kára að þeir riða á sand og leida hesta sína undir melbakka og
Dropl	3:350	bónða. En hún kvað þá farði hafa út á sanda áttu saman. "Hvað gera húskarlar?
Eyrb	42:589	og svo dit til Hofsgarda og þaðan út um sanda með sá. Og er þeir komi mjög út að
Njála	76:212	þegar þeir spurdū það og austur yfir sanda til Höfs. Þá sendu þeir orð Starkaði
Eglá	23:394	bá sigldu þeir vestur um landið fyrir sandana . En er vedr ótök minnka og lægja brim
Flöam	32:762	og kom fjöldi manns. Þytta voru um sandana vífða og voru fullir með vatni þó að
Eglá	30:404	þar er ekki malargrjót, eru þar smáar sandar alit með sá - var það eitt kveld þá er
Eirk	8:530	Þar var öræfi og strandar langar og sandar . Fara þeir á bánum til lands og fundu
GraenS	2:1099	það land var slétt og skligi væxid og sandar hvítir viðu þar sem þeir fóru og
Fjót	5:679	böttist gagna með sjónum þar sem voru milli skögur og sjóvar, og hvítir sandar miklir og ófíri. Og er það þraut varð
GraenS	4:1102	eg gaf þér það. En þú skalt fela það í sandi . Þar var eyjótt mjög og grunnsævi mikil
Flöam	15:740	svo langt fram á sumar að engi kom í sandina og seg honum að þú vitri eigi hjólt
GunKe	3:1148	Steinar ekki. Hann rasadí ofan á sandina að kaupa við þá. En það samein
Eglá	87:514	hátt hornin og gekk hann á sandina en Lambi hljóp heim. Og er Steinar
Vopnf	13:1999	pá reið þorsteins utan um sandina fram hjá Sunnudalsmynni. En sá eg fara
Eglá	87:514	þaðan síðan bænda og ríku ofan á sandina . Lambi bjó á Lamhastöðum og sá
Njála	126:277	þaðan síðan bænda og ríku ofan á sandina . Létu þeir þá Eyjafjallajökul á
Fjót	5:682	fyrir neðan kné og kom sverðið í sandina níður. En jötunninn felli og kvað
Harð	29:1285	Svinadal síðum bænda og ríku ofan á sandina og drápú þar svínin og lögðu á skip,
Dropl	1:347	og fundu kistil eisan túlan af silfri. "Voru mennta þá bánum til borda og tóku
Grett	37:1012	eg hér fundið." Þau grófu þar sandina ."Eigi veit eg hvad vera má,"
JökBú	1:1460	Gripa segir: "Eitt hvad fór þar eftir sandinum inn frá höfðanum þrjár hæðir og fóru
Grett	20:985	naustum sínum. Þeir sjá að skip lá á sandinum og bera brátt kennslí á að það var
Flöam	16:740	mold. Porgils dró nái sverðið upp dríðu sandinum og borbust síðan. Og er þeir hafa
Njála	131:286	en sunnr til Fiskivatna og hurfu þar sands nokkrum og stefndi til nordurs, mjög
Fjót	5:680	fjara en eigi flöð. Hann gengur með söndum

- (17) **skipverji** ... m. en af Besætningen paa et Skib; Matros ...

skipverji	kk; skipverja (10); skipverjar (19); skipverji (1); skipverjum (15); skipverjunum (1)	
Fóstb	20:818	"Okunnigur eru mér og mun eg vita við skipverja mína hvad heim sýnist ráð, hvort eg
Grett	17:976	Grettir. Hafliði fór til þeirra skipverja og mælti: "Mikið er erfisí yðvert og
GraenS	6:1105	var ráðin ferð hans og réð hann sér skipverja sex tigi karla og konur fimm.

Fóstb	16:812	Hann flutti þá ót á skip altí fó	skipverja	sína og lét skipið liggja um akkeri
Eglia	28:402	Fór Grímur þá í brott og aftur til	skipverja	sína og sátu þar hvorir um veturum
Eglia	48:427	Bórolfi jafnan og mat hann þá mest	skipverja	sinna. Þeir braður voru hann vetur f
Grett	9:962	en ekki nördur þangab. Önundur spurni	skipverja	sína hvort heir vildu leita fyrir
Eglia	27:401	hann var banvænn þá kallaði hann til	skipverja	síma og sagði þeim að honum þótti
Vopnf	33:408	þeim Birni báðum til sín með alla	skipverja	síma. Björn pekkst þá. Var þá
HallÓ	4:1990	vaknar Þorleifur snemma og vekur upp	skipverjar	síma. Stígu þeir á báttin og eru
Eglia	4:1230	altí saman mikil tliindi. Urðu	skipverjar	allir á þá sáttir að þeir skyldu
Krók	33:408	Björn höfðu bðir. Björn og þeir	Skipverjar	allir fóru til vistar með Skalla-Grimi.
JökBú	15:1529	þar til er þeir komu ót úr fírbunum.	skipverjar	Báðar gátu borgið reiða sínum. Lögðu
Grett	1:1459	sker upp með Ólfr stýrimann og sunnr	skipverjar	en sunrir drukknuslu. Voru þá allir
LjósC	38:1014	er þeir voru þá við komrin. En er	skipverjar	Grettis sáu eldinn töludu þeir til að
Eglia	29:1712	að berjast eigi og því töku flestir	skipverjar	Hallur svarar: "Eigi mun eg
Eglia	62:464	Eiríks konungs en fórunautar Egils og	skipverjar	hans höfðu þar frið góðan og vörðu
Eglia	27:401	síðar andafjöldist Kveld-Ólfr. Gerðu	skipverjar	hans svo sem hann hafði fyrir mælt að
LjósC	29:1712	og örkuvaldið menn. Þeir er þá sáu	skipverjar	hans töku þeir að dirfast og vörðu
Eglia	56:442	háleykja, byggði þá f Þverárholt og	skipverjar	hans. Hrómundur var fabir Gunnlaugs,
Graenb	3:1113	fjölmenni mikil. Ósúur kom þar og	skipverjar	hans. Óg er dómur var settur pá
Eglia	35:409	um veturum með Skalla-Grimi og allir	skipverjar	hans. Þórfur gerði sér titi við
HallÓ	5:1231	pá Þallfreður skírður og allir hans	skipverjar	Hélt Olafur konungur Hallfreði undir
Laxd	21:1563	var er þar var skipsföringi. En eftir	skipverjar	Olafssjá mikil riddaraliði riða til
Þórf	2:2012	heim braður hans og systir og allir	skipverjar	Sitir Þórdur um kyrt þann vetur.
Grett	17:976	að sauma að bündum Grettis og höfðu	skipverjar	það miðjöf fleymingi við hann.
Fóstb	18:816	og eftir leitad hvarför fleiri varu	skipverjar	þeir er sigla vildu eða hinir er f
Fóstb	7:788	stóð uppi. Þær kom og Þormóður og	skipverjar	þeirra. Þær fara norður á Strandir
Flóam	21:747	nú beint fyrir ýður því að margir eru	skipverjar	þínir að bana komnar og enn munu höfn
Eglia	27:401	kynstórr maður og auðingur. Hann var	skipverji	Kveld-Ólfs. Hann hafði verið aldavinnur
Laxd	21:1564	máli, að eg vil ólum ýður gríð gefa	skipverjum	. En um frændsemi þá er þú telur við oss
Þórf	2:2012	engan vil til en min tak að þessum	skipverjum	. En það næld eg pér að að heitir því
Eirk	3:522	bondi. Hann tólf við Þorbirn og Ólum	skipverjum	hans um veturinn. Þorkell veitti þeim
Eirk	3:522	Likadi Þorbirni vel og Ólum	skipverjum	hans. Í þenna tíma var
Harð	19:127	Hann bauð honum heim með sér og Ólum	skipverjum	Ormr játaði því og þakkaði honum
Laxd	77:1652	Bolli hinn pröfl. Hann lýsti því fyrir	skipverjum	sínum að hann ætlaði vestur til héraða
Laxd	5:1539	i brott úr Færeymur og lýsir því fyrir	skipverjum	sínum að hún ætlaði til Íslands. Hán
Eglia	23:394	i þeiri sveit. Haengur gaf land	skipverjum	sínum en seldi sumum við lílu verði
Kjaln	1:1437	vasklegustu menn. Helgi skipaði	skipverjum	sínum lönd þau sem hann hafði numið.
Fóstb	16:811	skipi borgeirs. Hann fór að báti með	skipverjum	sínum til kaupskipaðs og
Njála	158:344	Kári þá til skipa síns. Sagði hann þá	skipverjum	sínum viðjöld. Þá sigldu þeir norður til
Þirk	1:519	leysti hann. Óg er Auður gaf bústæð	skipverjum	sínum þá spurði Vifill hví Auður gæfi
Eglia	28:402	Aftanes. Skalla-Grímur gaf land	skipverjum	sínum. Ana gaf hann land málli Langár
Laxd	77:1652	og fékk skip sitt og varnað í hendur	skipverjum	sínum. Bolli riður frá skipi við
Eyrb	4:539	er hann kallaði Þórsa, og byggði þar	skipverjum	sínum. Hann setti þeim mikinn við
Eirk	7:528	að sér í móti því að hann bauð þessum	skipverjunum	báðum heim til sín til vetravistar í

skipveri, m. Mand som er sammen med en (*e-s*) paa et Fartøi ...

- (18) *alldjarfliga*, adv. med stor Dristighed eller megen Iver for at trænge sig frem ...

alldjarflega ao; *alldjarflega* (8)

Pórd	13:2043	Síðan ganga þeir saman og berjast	alldjarflega	. Fann Þórdur það brátt að Sörlí var
Eyrb	62:616	menn til varnar og bardist sjálfur	alldjarflega	. Hann gekk miðjöf út á virkið er hann
PorsH	2:2062	komu milli klæða sér og bardist þá	alldjarflega	. Litlu síðar heyrðu þeir mælt í
Gullb	15:1136	manna. Þá kom Gunnar að og bardist	alldjarflega	. Þórir hevði sína menin hlifsa sér og gæta
Grett	2:955	fram hér ekki við. Þórir bardist	alldjarflega	og felldi á skipi sínu með mikilli
Pórd	11:2039	bðrum stórr sár. Steinþrimir bardist	alldjarflega	og værdi sjögura manna bani. Skiptist
Grett	4:957	af skipunum. Víkingar lögðu að	alldjarflega	og þóttu hinir kommir í stilli.
Gullb	12:1131	við tungard í Rauðsdal og bðrust	alldjarflega	því að Raudur var frækn maður. En svo

- (19) *alldrengiliga*, adv. paa saadan Maade, at man derved viser *mikinn drengskap*.

drengskapr, m. Tænkemaade, Opførsel, der gjør en til et saadant Menneske, som han bør være.

alldrengilega ao; *alldrengilega* (7); *alldrenglega* (1)

HallM	4:1199	að og sækja að þeim en þeir verjast	alldrengilega	. En þó kom þar sem mælt er að ekki má
Kjaln	16:1457	Kolfinnur hjó hart og tóum og sötti	alldrengilega	. Hjóst þá allnmjög skjoldur Búa. En er
Eyrb	58:613	áköfustu en þeir Óspakur vörðust	alldrengilega	. Vard þeim þó handfátt og urðu þeir
JökBú	2:1463	þeir báðir að Eitli en hann vörðust	alldrengilega	. Þar kom um sínar að þeir gátu drepið
Gullb	20:1142	þvertveggi miðjöf sár. Þorgils vörðust	alldrengilega	en þó fó fyrir þeim Gunnari og Grimi.
Gullb	8:1127	Hyrningur Hallisson kom heim og segir	alldrengilega	frá fór heiraði Þóris. Hallur
Gullb	13:1132	hjálfa einum. Varðist Þorbjörn þáðan	alldrengilega	með stokkinum því að wopn hans höfðu
Grett	82:1079	söttu að fast en Illugi varði þá báða	alldrengilega	. En Grettir var með öllu óvígur baði

- (20) *drengiliga*, adv. paa en Maade som passer sig, er eiendommelig for *drengr* ...

drengilega ao; *drengilega* (55); *drengilegu* (2); *drengilegt* (1); *drengilegsta* (2)

Njála	135:294	skyldu á leggi að gera þetta vel og	drengilega	. Eftir það stefndi Mörður til sín
HallÓ	3:1227	söttu að þeim en þeir vörðust vel og	drengilega	. En þó kom að því sem mælt er að ekki
Fimb	27:650	sækja að Finnborga en hann verst vel og	drengilega	. Er þó sagt að þeir falla báðir synir
Flóarn	33:764	annan veg" og skildu þeir vel og	drengilega	. Þóru þeir utan eftir það. Eitt
GunKe	4:1149	miklu kappi en hann vörðist vel og	drengilega	. Gekk svo lengi þur til að hann hafði
Eyrb	29:572	Birni atgöngu en hann vörðist vel og	drengilega	. Gengu þeir fastast að Pórisssynir. Þeir

GunKe	5;1152	Í ákafa en hann vurði sig vel og
Eyrb	45;596	þorbrandssynir vörðust vel og
Gisls	35;896	nú að rösklega en hann verst vel og
Hrafn	14;1414	þegar atgöngu. Eyvindur verst vel og
Finnb	42;671	bra þá sverði og varðist vel og
Vatn	41;1894	óllumegin en hann varðist vel og
Finnb	27;650	nú tóu en hann verst einkar vel og
Þorhv	7;2058	þeir braður vörðust baði vel og
Finnb	35;658	mæð honum. Þorkell varðist vel og
Finnb	41;670	Fimborgi segir: "Betta er bœðið vel og
LjósC	12;1673	Helgasón, og bœðið þá sætt vel og
Vatn	7;1851	Fördís meilt: "Vel er sílkt meilt og
Eglia	84;511	að Oddur hefir honum vel veitt og

. Hann hjó þá til Gálu svo að af tökk
. Höfðu þeir og vígi gott því að
. Kormi þeir nú hært sáman. Gisli vó þá
. Skósteinn Eyvindar þöttist ekki
. Varð hann nokkuð skeinusamari en þeir
. Þá reiddi hann upp Áettartaga og kom
. Það er nú að segja frá Hrafn.
en félum báðir par að síðustu með
og fél við góðan orðstír. Bergur lagði
sem von er að þér. En þar sem eg létt
síðan. Þorkell bjó í Krossavík til
og svo mundi gert hafa móðurfáðir þinn
og þeirra vináttu skal ná vera miklu

(21) unz, conj. indtil at

uns st; uns (36)	
Fjöt	18;709
Njála	142;306
Grett	52;1033
Förð	9;2032
Eirk	3;522
Eirk	4;524
Vopnf	2;1988
BandK	4;32
GunKe	6;1153
Þorhv	6;2096
Fjöt	21;720
Vatn	40;1891
Fjöt	18;711
Svarf	24;1817
Gisls	24;879
Grett	30;1001
Gisls	3;854
Njála	6;132
Grett	90;1092
Fjöt	23;723
Hrafn	14;1414
Förð	9;2033
Fjöt	13;697
Gisls	7;857
Gisls	29;887
Bjólf	30;114
Kormi	7;1476
Vopnf	18;2004
Fjöt	18;708
Hard	36;1290
Gisls	11;862
Fjöt	26;727
Njála	131;287
Heið	22;1373
Grett	19;985
Hard	38;1292

uns	
Arneiðarstaði	í kvöld og bœðið mána þar
	Vil eg eiga résting allra örða minna
	enginn varðheild á sér. Hann for náu
	og riður undan sem mest getur hann
	ráða skyldu. Einar for suður astur
	sagt. Þyr Þorbjörn skip sitt og fer
	boltxi miklu á hávu skafli. Hann fer
	bá fer Oddur með hinna tutuganda manna
	pau skilda. Gekk Gunnar þá leid síná
	yfir Lagarfljót og upp með fljóttini
	Mývatns og fara svo vestur til sveita
	taka við honum og för hann um sveitir
	vermans. Nú dregur þó samsan með þeim
	Karl Karlsson vex upp með móður sianai
	fer hann í Geirþjófsfjörð og er þar
	annan mann. Þeir voru sunum saman, riðu
	er til konu. En þau Gisli fara
	Hún bjó sig skjött og síðan ráða þau
	med góðum foruneyti og fóru alla leid
	Þeir ráða nú út eftir herabí
	undan. Ráða þeir Sámr Þór að allt að einu
	ráða eftir þeim. Ráða þeir leid síná
	þvorutveggju með himi vestra landinu
	Þeir fara dag þana og um nötína
	þessu miði. Sveinarnir fara nú
	þær er upp liggja í dalinn frá Völlum
	Petta ráð taká þeir, fara
	Fara þeir nái sem þeir mega mest
	til Óss og upp í heiði til Gónguskárðs
	sté að skip reidur miðog og fara nú
	Hann ljær þeim hestana og ráða þeir
	nú ofan að ánni og upp eftir nesinu
	í braut og fyrir norðan jökul og svo
	og styðjið huna á baki og ráði svo
	hans aila hluti vel. Leid nái svo fram
	ótan Indriðastig hjá Þyrlí og beið par
uns	

eg kem á morgun, nema eg finni eigi
eg kem mál miðu til rétra laga.
er hann kom f Vatnsfjörðardal og fór
hann kemur heim til Íverár og unir
hann kemur heim. Nokkuru síðar
hann kemur í Brattahlíð. Tekur Eirikur
hann kemur í saudahús og rekur þadur
hann kemur skammt frá þau þeim er
hann kom heim. Urðu hans menn bonum
hann kom f Athlólf snemnum morguns.
hann kom til Helgafells, því að hann
hann kom til Óttars og bað hann
hann kom upp í ásinn. Þá hallar burt af
hann var tólf vetrar gamall og tóluðu
haustar. Þá fer hann enn til Þorkels
þur til er þeir komu á
bau koma í Fridsarey til Styrkárs og
bau koma til Þings. Unnar gekk
bau koma í Noreg. Tóku
þeir koma á Arneiðarstaði. Er gengið
þeir koma á heiðarbrúninga. Sá hann þá
þeir koma á Miklahús í Öslandshlíð.
þeir koma fyrir nes það er gengur
þeir koma f dal þann er gengur upp af
þeir koma í Geirþjófsfjörð og liggja
þeir koma í Hólmsland og tóluðust þá
þeir koma í Saurbæ. Tók Bersi vel við
þeir koma myög svá óndverðan dalinn.
þeir koma svo upp að ein brekka var
þeir koma þar að er Geir flaut daubur
þeir koma á Mosvöllu og þaðan inn
þeir koma á Viðivöllu. Þá var af
þeir koma til Svínafells. Flosi sendi
bér komð fram að Faxaþek. Hann fellur
Þorfinns var heim von.

Þorsteinn fór til blóðhúss síns sem

(22) samkvæði, n. Enighed, Udtalelse hvorved man siger sig enig med en, i eller angaaende en Sag.

samkvæði	hk; samkvæði (4); samkvæðis (1)
Njála	142;307 annar taldi vætti fram en báðir guldú
Njála	142;311 einn fram kvíðinn en allir guldú
Njála	142;308 taldi annar vætti fram en báðir guldú
Njála	144;314 taldi einn fram kvíðinn en allir guldú
Heið	29;1383 heldur en þeir og skulu þeir þess

samkvæði	
samkvæði	
samkvæði	
samkvæði	
samkvæði	
samkvæðis	

"söð Mörður nefndi sér Þórodd í vætti en
og kvæð svo að orði: "Mörður
og kvæðu svo að orði að þeir Mörður
þeir höfðu allir unnið finumardómseid
gjálda. "Þó má nái eigi leiða yður að

(23) gullrekinn, adj. indlagt med Guld ...

gullrekinn	loj gullrekio (11); gullrekin (1); gullrekinn (3); gullrekna (6); gullreknu (2)
Njála	86;222 gaf jarl Kára sverð gott og spjót
Laxd	37;1587 gránfeldi og hafði í hendi bryntroll
Njála	84;220 og fagur. Sjá maður hafði spjót
Pórd	8;2030 um jölin. Hann hafði gefið Pórdi spjót
Njála	68;203 Starkálfsson næfna sínum spjót
Laxd	21;1565 Ólafur til skipa og gaf honum spjót
Gullb	8;1127 veitir þá snarpa atgöngu. Hann hafði
Eyrb	13;545 Hann hafði bœði sverð og
Hallm	4;1198 þeir settar út spjót sín. Gríð átti
Hallm	2;1226 en settar út spjót sín. Gríð átti
ValLjó	8;1839 þá varðveitti hann spjótíð. Það var
Laxd	21;1563 Hann var gyður sverði og voru
Flóam	9;733 sverði og hafði spjót mikil í hendi og
Laxd	44;1604 helgi. Hann hafði í hendi spjót og
Eglia	84;509 í hendi krókaspjót, var þar
ÞorSH	1;2061 og drengilega og þigg af nér eins óxi
VígGl	8;1917 Hann tók þá feldinn blá og spjótíð
Laxd	24;1570 Ólafur tekur í bláð sér spjótíð
Vatn	43;1897 jarli og hann gaf honum óxi
VígGl	25;1943 Giassi feldinn blá en Asgrími spjótíð
Laxd	29;1575 En að skilnaði gaf jarl honum óxi
VígGl	6;1913 í skaufteldi blálm og lék sér að spjóti
Þorhv	7;2059 lék sveinninn Helgi Borgilsson sér að

gullrekio	
gullrekio	en Helga gullring og skikkju en Grími
gullrekio	er Haraldur konungur gaf
gullrekio	f hendi. Hann spurði: "Hverjir
gullrekio	og heitið honum sínu líði hvar sem
gullrekio	og reið heim sínan. Gerðu þeir með sér
gullrekio	og sverð bœði og mikil fé annað. Ólafur
gullrekio	spjót í hendi. Hann hleypur í flokk
gullrekio	spjót, myrkblán skjold og mjög gylltan,
gullrekio	spjót. Nái sátt þeir að málumum og
gullrekio	spjót. Þeir tóku tal sitt og flutti Már
gullrekio	þjólin. Hann hafði krókaspjót í hendi
gullrekinn	á falurinn. Þeir fedaðar höfðu
gullrekinn	falurinn á. Allir menn hans voru f
gullrekinn	falurinn. Hann var sverði gyður. Þar
gullrekna	. Hana sómir þér að berá.
gullrekna	f hond sér, lét söðla hest sinn.
gullrekna	, konungsnað, gengur nái heiman og
gullrekna	og góð klaði og kvæðst vera skyldu
gullrekna	og skildust vinir. Um veturinn
gullrekna	og var það hin mestu gersemi, skildust
gullrekna	, gekk sínan að honum og kvæddi hann en
gullreknu	spjóti er Þorsteinn fagri hafði sett

(24) *silfrrekinn*, adj. indlagt med Sølv ...

silfurrekinn	lo;	silfurrekin (1); silfurrekinn (1); silfurrekna (5)
Svarf	24;1817	kastað niður glófum og þar lá hjá óx
Grett	48;1027	í hendi og öngvir krókarnir á og var
Gunnl	8;1178	vel ortur. Jarl gaf honum breiddxi,
Njála	138;299	herðum sér og gullblað um höfuð og óxi
Njála	147;325	reid i blári kápum og hafði titla óxi
Halló	4;1230	og gaf honum klaði góð og mikla óxi
HallM	5;1201	pakkadí honum og gaf honum eki mikla

. Karl tekur upp og leggur í kné sér falurinn á. Hann settist niður og drap alla þar er bæta þótt, sô kvæðislausum í hendi. Bjarme mælti: "Hér ber f hendi. En er þeir komu í tönið þá og baði honum með sér að vera um og góð klaði og baði honum með sér að

(25) *síðbúinn*, adj. = seinbúinn ...
seinbúinn, adj. silde færdig, = síðbúinn ...

síðbúinn	lo;	síðbúina (5); síðbúin (7)
Eyrb	40;587	og regn nokkuð og var hann heldur
Grett	37;1012	hann til utanferðar og vard heldur
Halló	12;1249	För hann það sama sumar utan og vard
Njála	159;345	þann vetur. Æn um sumarið vard hann
Grett	59;1045	honum margt til dvala og var af því
Heid	38;1393	priðji tugur manna, verba heldur
Gunnl	12;1189	nordur á Sléttu og urðu þeir
Finnb	9;633	Um daginn eftir verða þeir
Njála	159;345	þeir þar á átján. Þeir urðu hefur
BjHít	3;77	Býst hann nái til utanferðar og urðu
Eyrb	13;545	eftir fóru þeir til Íslands og urðu
Eyrb	47;600	þegar fari um sumarið og urðu heldur

. En er hann kom upp á heiðina kölmabi . Kom hann eigi fyrir nordur á Gásseyri en . Kom hann við Órkneyjar og fór þegar en . Menn reðdu um að vant væri skip hans. og reid litlu fyrir veturnetur. Fór , láta í haf og eru ellefu dögur diti. mjög og sigldu þeir í haf þegar byr gaf og ríður Þorgerir á leið með þeim ofan og sigldu þó í haf og höfðu langa . Spurðist það til hérðar jarls að . Þeir höfðu hardi útvist og komu . Þeir tóku út landnýrðing og

(26) *skartsmaðr*, m. = *skartsamr* maðr ...
skartsamr, adj. tilbøielig til at bruge *skart* ...

skartsmaður	kk;	skartsmaður (8)
Laxd	77;1652	gefið honum. Bolli var svo mikill
Vatn	42;1895	að klæðum og vopnum því að hann var
Finnb	38;664	en aðri menn. Var hann og hinn mesti
GunKe	1;1144	svo hétu: Helgi og Gunnar. Var Helgi
GissL	14;912	Porkell Súrsson var
Eirk	3;521	var vænn maður og vel mannaður og
Fjöt	19;713	eg hefi hreinsað óður því að þú ett
Laxd	28;1574	og hinn hermannlegasti, mikill

er hann kom út úr fyr þessi að hann hinn mesti og kom í síðasta lagi. í bösingi. Hrafn hinn líti var með mikill, hæfiláfur og hversdagsgærur. mikill og oflati og vann ekki fyrir búi mikill. Einar var í siglingu landa í mikill. Vil eg eigi að saurgist klæði . Þeir unnust mikil fóstbraður.

(27) *skrautmenni*, n = *skrautgjarn* maðr ...
skrautgjarn, adj. pragtlysten ...

skrautmenni	hk;	skrautmenni (5)
GissL	4;902	og fríður sýnum, rannur að aflí og
Reyk	12;1749	háfu á höfði og kvæð hann vera
Njála	82;219	búið mjög. Jarl mælti: "Þó ert
Njála	91;233	honum hvort er hann fór. Þráinn var
Vopnf	4;1989	fyrri og sat innri því að hann var

hið mesta. Gissli var maður svartur og hið mesta. Og þá bað hann Þorgeir láta mikil Þráinn og hefir þó það af Gunnari mikil. Hann reid jaðan í blári kápum og

(28) *stórrilla*, adv. særdeles ilde ...

stórrilla	ao;	stórrilla (30)
Grett	17;975	jóðuka í kvíðinga. Það líkadi mönnum
Vatn	45;1901	Og er Gríð vinsti petta líkadi honum
Vatn	22;1868	við honum. Syntir Ingimundar tóku því
Grett	83;1082	þeirra Grettsi og Illugð líkadi
Vatn	28;1875	Bæði var hann þjófur og þó um annað
HansP	17;1436	er gefin Pórroddi og líkar Oddi
Vatn	28;1877	kom upp. Þorsteinn mælti: "
Fjöt	26;726	Veit eg Bessa fóstra þínun mani
Vatn	47;1903	þróttólfí og Fóstólfí. Þeim líkadi
Laxd	37;1590	mun fyrir vera, fer heim og líkar
Hávls	22;1333	en þeir Þórarinn og Dýri undu við
Grett	43;1020	um haustið. Þorbirni óxnamegin líkadi
BjHít	34;123	haflí gervar og undu Þórdur við
Eyrb	30;574	alla í þú sitt. Petta líkadi Pórólfí
Laxd	30;1576	eftir leggja. Þetta líkar heim meðgum
Grett	14;968	Þetta var um haustið. Ásmundr líkadi
Laxd	51;1616	á að ná Skátu og una ná
Reyk	22;1768	líkadi heim Hallfördi og Steinþörfi
Vopnf	7;1995	á og heim. Geitis menn undu
Eyrb	33;578	þeir feðgar. Fór Þórdur heim og unir
Laxd	65;1636	hann heim í Tungu til þús sine og unir
Eyrb	31;575	sér. Þórólfí bægifót líkadi
Hávls	14;1324	er sveinsarnir spryja petta verða þeir
BjHít	29;113	i öllum viðskiptum og unir Þórdur
Finnb	32;656	og ríður brott við annan mann og unir
VigGl	24;1942	Ríða menn i brott og undu Esphælingar
GissL	26;946	Eyjólfí hinum grá. Líkar Eyjólfí nái

Einn dag var það að veður var en Hallfreður for utan þegar samsumars er Hallfreður sat í kostum þeirra en er þeir fréttu virgin og toku svo að fallion. Bötti mónum með stórmælinum . Fara nú heim við svo bötti. Eftir það hefir nú tekist er Austmáburinn minn líka ef hann verður var við." og beiddu bóta fyrir og kváðust sæst . Og er kyrr að kalla. Og sitja menn um . Og er Steinþörf kom heim á Eyri og gat þó ekki að gert því að Aflí var og hans menn pött þá metti ekki að og heinti verð af Arnkúli en Arnkell og segja Ólafi til. En Ólafur og spurdit hvort Greftir hefði drepið og sve öllum sonum Ólafs og kváðu þungt sinum hlut en létu þar fó mikil. Og sinum hlut og við ekki annað vert en sinum hlut og pykast nú eigi sinni ár sinum hlut. Þann vetur við Arnkél er þeirar voru dreppir og við kalla þetta hið mesta arfrán að við og heir menn er að mánum stóðu með við sínna ferð, kemur heim og er lengi við. Kallað Þórarinn hann braklegt gert þetta allt saman. Gissli er nú var

BjHft	26;107	heill er skammt leid. Þórdi líkadi	stórrilla	. Þorsteinn hét maður og
GraenS	3;1100	Tyrkir suðurmaður. Leifur kunní því	stórrilla	því að Tyrkir hafi lengi verið með
Grett	7;961	fór heim við það. Þetta líkadi	stórrilla	Öndóttsonum og nokkuru síðar fór

- (29) *skotfæri*, n. 1) Afstand inden hvilken man kan ramme nogen med Skyde- eller Kastevaaben ...

skotfæri	hk;	skotfæri	(7)	
GíslS	27;883	um síðir að þá er Börkur kominn f	skotfæri	er þau eru komin að landi. Þá
Njála	72;207	sig og skýtur þegar er þeir komu í	skotfæri	. Særdi Gunnar við það mjög marga menn
Njála	102;247	ótað að Kerlingardalað og komst í	skotfæri	við hann og skýtur til hans spjóti og í
Fjót	12;693	tordýfil. Og þegar hann þóttist f	skotfæri	við hann skaut hann til hans spjóti.
GíslL	23;938	þá er Börkur og hans menn kominn f	skotfæri	við þau. Þá tekur Gísl til orðs:
BjHft	25;107	það fram f veginn þegar hann kom f	skotfæri	við þá og varð þar fyrir maður er
Njála	72;208	og örvarnar og muntr þú komast f	skotfæri	við Þorgeir Starkadason." Gunnar

- (30) One must be prepared to allow a grammar to characterize a certain sentence as ill-formed, even though that sentence is actually attested in the surviving documents. The sentence might have been consciously used as an archaism, as an imitation of a foreign construction, or even as deliberately ungrammatical. [...] we reject the traditional restriction that one may use only attested sentences of classical Greek, Early Modern English, etc., as evidence for one's hypothesis. Enough is known about Classical Greek for one to make a large number of generalizations, enough to allow most college curricula to include courses on prose composition, where the student composes and the teacher corrects original and otherwise unattested Greek sentences, based on their trained intuitions about the language. [...] Thus, although one is bound to the texts, they must be used with philological skill and one must be ready to characterize certain unattested sentences as well-formed and some attested sentences as ill-formed. (Lightfoot 1979:5-6)

- (31) *iðr*, n.pl. Indvolde ...

iður	hk	ft;	iðrin (12); iðrunum (2); iðurin (1)	iðrin	
GíslS	36;896	til hans með spjótuum svo að út falla	iðrin	en hann sveipar að sér iðrunum og	
Fjót	17;706	hann af sér klæðum. Þá falla út	iðrin	. Hann sest þá niður og lét þorkell þar	
GíslL	27;951	þeir ærja hann á hol svo að út falla	iðrin	. Hann sveipar nú að sér iðrunum með	
Laxd	49;1614	pó barist um hríð svo að út lagu	iðrin	. I þessi svipan hjó Kjartan fót af	
LjósA	3;1729	einn. Hann var eigi að óákaafari þó að	iðrin	lægi úti. Guðmundur hopaði undan og	
LjósC	19;1688	einn. Hann var eigi að óákaafari þó að	iðrin	lægi úti. Guðmundur hopaði undan og	
LjósC	19;1688	við ef þú horir því að nái liggja úti	iðrin	minn. Þar hefir þú jafngjarn á verið er	
LjósA	3;1729	þú nái hingað Guðmundur. Úti liggja nái	iðrin	minn." Síðan drápum þeir hann,	
GullB	15;1136	renndi ofan í kviðinn svo að út félum	iðrin	og léstuð heir þar hábír feldgar af	
Grett	66;1057	alla bringspálinum og kvíðum svo að	iðrin	steypistur úr honum ofan í ána og	
Laxd	55;1621	helt að sér kyrtlinum að eigi hlypu út	iðrin	. Þá hijóp Steinþór Olafsson að Bolla	
Heið	30;1384	Þóróddi og fellur hann op liggja úti	iðrin	. Þorbjörn sér nái frendus sína, hirðir með	
GíslL	27;951	falla iðrin. Hann sveipar nú að sér	iðrunum	skyrtunni og bindur svo að sér með	
GíslS	36;896	út falla iðrin en hann sveipar að sér	iðrunum	og skyrtunni og bindur að fyrir nedan	
Svarf	5;1786	bringspótu og hijóp á hol svo út félum	iðurin	. Sveipði eg þá að mér klæðumum og svo	

- (32) *kalfi*, m. Indlæggen, det tykke Kjød paa Læggens Bagside ...

kálfi	kk;	kálfa (1); kálfann (5); kálfi (3)	kálfa	
GíslL	21;928	skýtur þangad til spjóti og kennur í	kálfa	Gísla. Hann sendir aftur spjótið og
GíslS	20;874	skýtur spjóti á gagnert og kennur í	kálfann	á honum og skar út úr og varð það
GíslS	27;883	skýtur eftir honum spjóti og kom í	kálfann	. Hijóp oxin niður í þráskuldiðna. Ljótur
Fóstb	24;834	höggið á lærid og reist ofan lærid og	kálfann	og værd það mikil sár. Gíslí kippr
GíslL	24;938	þá spjóti eftir honum og kennur í	kálfann	úr fætinum. Kárl haltrar heim og verður
Fóstb	24;836	fyrir nedan knesfötum og best ír	kálfann	en annan í ristarsíð. Síðan hijóp
Hærð	39;1294	báða fætur, annan þær sem miðostur var	kálli	var digrastur en drap báða fórunauta
Eyrb	18;552	svo að bóraran hjó fót af Þóri þær er	kálli	var digrastur og svo í gegnum báða
Njála	145;318	til Skafta og kom fyrir nedan það er	kálli	

- (33) *hattr*, m Hat, Hætte, = *höttr*, som det synes brugt om alle Slags Hovedbedækning, saavel særskilt, som forbunden med eller tilhørende den Overklædning, som en Person er iført.

hattr kk;	hatt (11)	hatt	á hofði og feld grán og gulldálk um á hofði og sá óglöggi i andlit honum. á hofði. Höskuldur spurdí þann manna að á hofði. Þorkell spurði hver hann væri gerskan á hofði og grán feld yfir sér gerskan. Gunnar fór nordur til girskaun og taparðxi heim Guðmundi og Guðmundi hinum ríka en Þorgeirri , mikill madur vesti, herðibreydur og yfir hjálmi og alvæpi hafði hann. þina mjög. Þá mun eftir spurt hver sá
GíslS	28;886	bóð peirra. Þorkell hafði gerskan	
Grett	54;1037	og á tóskur. Pessi madur hafði síðan	hatt
Laxd	12;1546	og hafði gerskan	hatt
Laxd	69;1640	og bringubreidur. Sá madur hafði	hatt
GíslL	25;940	mæð peim allvingott. Þorkell hafði	hatt
Njála	31;159	og skarband, og gullhúntar á, og	hatt
LjósA	1;1718	og blyana fyrir honum. Hann sendi út	hatt
LjósC	2;1656	Jarl kvaðst fyrr mundu senda gerskan	hatt
Fóstb	20;818	út á skipsbryggjuna. Sá hefir síðan	hatt
Egla	60;455	hann þegar í borgina. Hann hafði síðan	hatt
Njála	22;149	Hvitá vestur þá skalt þú láta síota	hatt

- (34) *brók*, f. (G. *brókar*, N.Pl. *brækr*) Brog, Bure, Klædningsstykke som skjuler Legemet fra Beltestedet over Laarene og nedover Knæet, og bestaar af to Halvdele, der tilsammen betegnes ved Plur. *brækr*, medens derimod hver Halvdel betegnes ved Sing. *brók*, som dog ofte anvendes enstydigt med *brækr*.

brók kv;	brók (1); brókin (1); brókina (1); brókum (11); brækur (12); brækurnar (2)	brók	og skyrtu gylda í brækur. Aldrei fór
Hávls	2;1301	ad Olafur fær i fleiri klæði en eina	. Þá gekk til Snorri godi og
Eyrb	45;598	og togða af öllu aflu og gekk eigt af	Miði Snorri þá að hann væri eigi
Eyrb	45;598	og hafði nist allt samt, fótinn	fékk hann eigi af honum komið.
Eyrb	45;598	af honum. Óg er hann skyldi kippa	blárn til Flosa og kvad hann
Njála	123;272	til sín slæðurnar en kastaði	jafnan svo sem karlar. Guðrún
Laxd	35;1583	hvað konu varðaði ef hún væri í	leitlausum. Voru ilbund undir neðan.
Fjót	16;704	sína og kenni en áður í	og gyður í brækur. Sá madur var
Laxd	63;1632	Hann var í bláum kyrthi og í svörtum	og héngu þer um nötina á þili frernar
BjHít	27;110	nasturbjörng heirra að sumir kornum úr	og setgeiri í en vafid spjörum mjög í
Laxd	35;1583	Pórður að Auður kona þín er jafnán í	og uppháva svartu skáða á fótum. Hann
Njála	120;267	hanna var í bláum kyrthi og í blárendum	sínum þi heyrir hann mannamál suður á
Fjót	18;710	og ekki í hendil. Óg er hann bregður	Smalasveinum reidð örðum hest og gat
Laxd	35;1584	Auður á bak og var hún þá að visu í	Þá meulti Helgi við Grím bróður
Fjót	13;698	höfðu um daginn. Þeir voru í stakki og	því að hann hafði aldrei fleiri klæði.
Hávls	2;1303	Ólfafur lagðist níður í skyrtu og	að neðan. Felið hofði þeir til
Fjót	11;691	voru í sbluvaðmálu kulfum mórendum, þar	Aldrei fór hann svo af þæt að brott að
Hávls	2;1301	klæði en eina brók og skyrtu gyrla í	Hann lét fíja saman fingurna. Vedor
Grett	75;1068	og hafði sbluvaðarklum og gyrdur í	níður. Kækil hafði hann í hendil og
Finnb	4;627	og hettu. Hana gyrti hann í	og hafði hjálmi á hofði og óx í hendil.
LjósA	6;1733	Vadla og var Pórhildur út og gyrdi	og hafði hjálmi á hofði og óx í hendil.
LjósC	21;1691	Vadla og var Pórhildur út og gyrdi	og hafði skikkju yfir sér. Hann kastaði
ValJó	4;1833	rás mikilli. Halli var gyrdur í	og vafid að neðan spjörum. Því var
Gullþ	9;1128	varnarðarstakki og hafði hvítar	og voru yfir utan í vararfeldum og
Fjót	26;726	vorusvo klæddir að þeir voru gyrdar í	Sá madur var réttleitir og hvitir á
Laxd	63;1632	og í svörtum brókum og gyrdur í	sinar en annan fyrir þejst. Hann hafði
Vopnf	2;1988	mikinn og punnan og létt annan enda í	þeir smá í móti honum og er þeir
Hávls	11;1318	óxi. Sá var í bláum stakki og gyrdur í	Falgeiri daprást þá sundið. Fer hann
Fóstb	23;828	Falgeirs. Rak Þormóður þá ofan um hann	og kippti upp fótunum og kastaði honum
Grett	72;1067	aftur yfir bak Pórði og tók svo í	

- (35) *skapstórr*, adj. = *skapmikill* ...

skapmikill, adj. af Sindsbeskaffenhed ikke som Folk i Alm., men saadan, at man hæver sig over dem baade ved de Indtryk, som en modtager af sine Oplevelser, og ved de Foretagender, hvorpaa man indlader sig

...

skapstórr	lo;	skapstórr (13); skapstórir (2); skapstærri (1)	skapstórr	"og veit eg eigi hversu mér er hent við
Njála	97;240	bónarjó. Hún kvaðst vera kona	skapstórr	. En er Styr fann tal þeirra þá
Eyrb	28;568	og skóruleg, ofláti mikill og heldur	skapstórr	en hversdaglega kyrrlát. Egill kunni
Egla	79;489	kona og kvenna mest, vitur og heldur	skapstórr	en þess í milli fáslat og steigurlát en
Fjót	6;684	vel en við aðra menn var hún heldur	skapstórr	en þó ert hardlyndur og óvieginn."
Njála	9;136	hent," sagði Ósvifur, "hún er kona	skapstórr	. Grímuð hét son hennar er þar óx upp
HaðV	1;1296	Hán var ekkja. Hún var skörungur og	skapstórr	. Hún var allra kvenna högust þeirra er
Pórð	1;2008	kvenna vænust og ofláti mikill og	skapstórr	jafnan. Vel var um samfarar þeirra
Laxd	9;1543	að sér og mart vel kunnandi og heldur	skapstórr	og hardðög i öllu. Þar óx upp
Haðr	2;1254	Hún var skörungur mikill, skjótoð og	skapstórr	og skörungur mikill, skafinn drengur
Fjót	10;688	gefa, svo var hún órlát. Hún var	skapstórr	og skörungur mikill. Hallur hét son
Laxd	31;1577	miklu fél. Þurður var vitur kona og	skapstórr	og þó metnaðarmábur mikill."
Eirík	3;521	bera þessi mál upp því að Þorbjörn er	skapstórr	. Styr var héraðríkur og hafði hjólmennat
Eyrb	18;550	þeirra, drengileg kona og heldur	skapstórr	þegar er þér kaupist við. Hygg eg það
Eyrb	25;563	Hygg og að þeir verði þér stírður og	skapstórr	þeir er sér mun pykja misbodið í þessu?
Laxd	35;1583	við fleiri manna ráð því að menn eru	skapstórr	madur en hann munu hér að smáhlutum
Laxd	65;1636	tjá mundu "því að Þorgils er miklu	skapstærri	

- (36) *skapþungr*, adj. modsat *skapléttir*; *e-m er skapþungt*: en er ilde tilmode, i slet Humør.

skapþungur lo; skapþungt (9)

Njála	116:261	augum sér og grét. Flosi mælti: *	Skapþungt
HallM	10:1214	kennar Grís til seljanna. Kolfinn var	skapþungt
Fóstb	8:791	reiddist hann við er honum var áður	skapþungt
Vopnf	13:1998	bvi hún grétt eða hví henni væri svo	skapþungt
Njála	6:132	Hann fagnaði henni vel en henni var	skapþungt
Fjórt	20:719	Snrýr hún nū til rekju sínum og er	skapþungt
HallÓ	11:1247	Halfredur þá í brottu. Kolfinn var	skapþungt
Njála	11:138	frá Hallgerði að hún sat úti og var	skapþungt
Njála	10:136	honum hvad ætlad var og var henni	skapþungt

er þér nū frendikona er þú grætur en þó
· Grís sá það. Hann kváð
· Hann riður þá yfir ána að Torfa og
· Hún kváðst gráta drauma sína.
nokkuð. Og er hann fann það mælti
sem von var til. Sofía meinti af móttina.
· Það sá Grís og kváð:
· Bjóstölfur gekk að og sé að hín
· Bjóstölfur mælti: "Ger þó þér

- (37) *búráð*, n. Husets, Husholdningens Bestyrelse ...
búsforráð, n. = *búráð* ...

búráð hk ft; búráðum (3)

Njála	14:143	Hallgerði ef hún vildi taka við	búráðum
Njála	34:163	og atkvæðamíkil. Þorgerður tók við	búráðum
Njála	34:163	það vel. Hallgerður tók við	búráðum

Eigi vil eg það, segir hún.
að Grjóta og var góð húsfreyja.
og var fengsbm og atkvæðamíkil.

búsforráð hk ft; búsforráð (1)

Grett	28:997	pá við honum sémilega. Atli hafði þá	búsforráð
-------	--------	--------------------------------------	-----------

Féll vel á með þeim braðrum. Þá

- (38) *hvíld*, f. Hvile, Ro i Modsætning til Arbeide og Anstrengelse ...

hvíld kv; hvíld (12); hvíldar (5); hvíldir (1)

GissI	35:896	en þeir sárir og módir. Verður nū	hvíld
Reykð	13:1750	og riðu snemnum aftans heiman, taka	hvíld
Vopnf	18:2004	skammt til tungardóttis þa tóku þeir	hvíld
Njála	145:319	dauðum til jarðar. Þá varð	hvíld
Vatn	7:1851	bans menn voru. Og er kveldiði varð á	hvíld
Heið	31:1386	og er óvígur. Nú verður á	hvíld
Heið	31:1385	og hann feltur. Nú er á	hvíld
Fóstb	24:833	hjá skipinu og kennst á kjól, tekur þar	hvíld
Flöam	13:737	Borgils ofan á hann. Tekur hann þar þá	hvíld
Njála	77:212	og for svo fram um hríð. Þeir tóku	hvíld
Njála	30:157	báðir um daginn. Kolskeggur tók	hvíld
Reykð	12:1749	eigi nýtt um það. Og í einhverri	hvíld
GunKe	5:1151	og vertrabi, en flestum póttí mál	hvíldar
FóstF	1:845	heita þér að þú komi til nokkurar	hvíldar
Egla	65:469	hin fyrsta hríð. Þá beiddist Ljóður	hvíldar
GunKV	16:1164	svo að hann mæddist og beiddist	hvíldar
GunKe	9:1158	að hann var madur yngri og beiddi Orn	hvíldar
Fóstb	24:837	sker þau er á leiðinni voru og tók þar	hvíldir

á aðsókninni. Þá eggjar Eyjólfur mann
á Fljótsheiði gagnvert Öndólfstöðum og
· Bjarni mælti: "Eigi mun eg
nokkur á um bardagann. Snorri goði kom
nokkur bardaganum. Ingimundur
nokkur og binda menn sár sín. Nú er sén
nokkur og ná er sén reið manna sex. Þar
liðast um og hyggur að ef hann sjái
og nær síðan öxi sinni. Höggur Borgils
og sótti að í annað sinn. Gunnar skaut
um daginn á skipi Gunnars og sér Gunnar
þá er menn varði minnast þá lýstur
af löngu sjóvolki. Og var það af ráðið
eftr síðund þína og mun þú eigi mega
· Egill lét það og vera. Nema þeir þá
um stund og það veitti Gunnar honum.
· Þeir hvíldust og studdust fram á vopn
· Og er skammt var til meginlands þá

- (39) *sjatna*, v. (að) 1) synke sammen ... 2) fordøies ... 3) lægge sig, falde
bort, ophøre ... om *úfriðr*, *úþokki* ...

sjatna so; sjatna (7)

Heið	37:1392	vitrum móðnum þá líklegast til að	sjatna
Heið	36:1391	er vænt er að best megi haldast og	sjatna
LjsA	1:1717	Öfeigur mælti: "Illa mun	sjatna
LjsC	1:1655	Öfeigur mælti: "Illa mun	sjatna
Heið	37:1392	á félætur. Væntu þeir að heldur mundi	sjatna
Njála	92:234	allir vita að eigi mundi svo gert	sjatna
Flöam	32:762	bað hann utan fara "og megti þá	sjatna

mundi þeirra ofsi, svo mikill sem var,
mætti ófriburinn." Þá
ofsi þeirra bresðra en komu mun eg hér
ofsi þeirra bresðra en komu mun eg hér
ófriburinn og þóttí sér það eigi minni
Rúnólfur son Úlfss surgoða austur
pessi óþokki er í millum ykkar er."

- (40) *litklæði*, n.pl. røde Klæder ...

litklæði hk ft; litklæðum (21); litklæðunum (1)

HallM	10:1217	hann út á holtið og sá menn riða f	litklæðum
HallÓ	11:1245	sem hann gerði. Þeir riðu allir f	litklæðum
Laxd	68:1639	því að flestir allir menn voru f	litklæðum
Njála	54:188	áttu saman og voru fjórir f	litklæðum
HallÓ	12:1249	á holtsgróu nokkuru og sá menn riða f	litklæðum
HallÓ	11:1245	að tólf menn riðu að selinu, allir f	litklæðum
HallM	9:1212	menn riðu að selinu og voru allir f	litklæðum
Grett	59:1045	sinna: "Nú skulum vér"riða f	litklæðum
Njála	92:235	markaður á hjórtur. Allir voru peir f	litklæðum
Eyrb	40:586	riðu þeir til kaupmennirnar allir f	litklæðum
Heið	21:1371	Barða og fórunautum hans hrír menn f	litklæðum
HallM	9:1212	til Langadals. Peir voru allir f	litklæðum
Hrafn	14:1412	fjórir farnienn. Voru peir og allir f	litklæðum
Njála	45:177	sá Sigmund því að hann var f	litklæðum
Flöam	32:762	þar mest komur ljá honum. Hann var f	litklæðum
Vatn	31:1881	og var kona eitt. Peir voru allir f	litklæðum
GíslS	5:856	með fjóru tigru manna og voru allir f	litklæðum
GíslL	11:909	fjórir tigir manna og voru allir f	litklæðum
Eyrb	20:559	þú væru fjórtán menn saman og eina f	litklæðum

að sér. Hann spurði þá tilinda en þeir
· En er þeir fóru vestur frá
Guðrún hafði meir hundræ
· Gunnar mælti: "Par mun vera
· Hann gekk til þeirra manna og spurði
Hún svarað: "Peir munu eigi
· Hún svarað: "Peir munu eigi
í dag og lánum skógarmanninn það sjá að
· Njála kallaði á Skarphéðin:
· Og er þeir komu til mannamótsins var
og hitust þeir brátt er hvorir riðu f
og stefndu til selja Gríss. Kolfinna
riðu við fagra skjóldu. Þeir riðu um
Skarphéðin mælti: "Sjáði þér
Tóku nō fast á. Maður reið á landinu
Vest hafði einn yfir sér og slæður af
Par var í fóru Vésteinn magur Gísla og allir
Par var Vésteinn magur Gísla og allir
Þá mælti Katla: "Mun Geirriður

Grett	52;1034	menn neðan eftir dalnum. Var einn f	littklæðum	. Þeir gátu að mundi Þorþjörg húsfreyja
Laxd	44;1604	falurinn á. Allir menn hans voru í	littklæðum	. Þeir voru alls á þriðja tigi manna.
Reykd	29;1777	heita Vestmann er fyrir þeim var og í	littklæðunum	var en hinir tveir fengnir honum til

(41) *laug, f. ... 2) varm Kilde som har dannet et Bækken, Basin skikket til Badning ...*

laug kv;	laug (8); lauga (1); laugar (17); laugarinnar (1); laugina (4); lauginni (3); laugu (2); laugunni (1)			
Grett	50;1031	dag nokkuð eftir jól að Grettir fór í	laug	einn saman. Þorgeir vissi það og
Svarf	28;1824	hafði borist. Karl hefur gera henni	laug	og fá henni göð klæði. Þá gekk Karl
Kjahn	9;1447	heim til Kollafjörðar og var Olóf við	laug	og heilsaði Búa. Hann tók
Svarf	28;1823	hanna til skipa og létt gera henni	laug	og kleddi hana góðum kleðum og gerði
BandM	7;11	Og um vorið huitast þær fesgar við	laug	og sprýr Ófeigur tilbindað. Oddur lést
Kjahn	9;1447	hjá þér." Hún gerði honum þá	laug	og strauk hvert bein á honum. Síðan
Fjöt	17;707	hádegissskeið. Þá hafði Kórekur búið	laug	. Tekur hann nái og fegir sár Gunnsteins
Grett	75;1068	gekk til bæjar að Reykjum og fór í	laug	því honum var orðið nokkuð
BjHít	9;86	ger kerlaug því að eigi er annarra	lauga	kostur í Noregi. Konungur og hans meðan
Þórd	5;2020	Það var einn dag að Ormrur gekk til	laugar	að Sigfífur frá Ósi var þar fyrir og
Þórd	3;2015	míkill. Hann gekk jafnan til	laugar	að skemmta sér. Og einn dag gengu
Þórd	3;2015	Og einn dag gengu þeir Skeggj til	laugar	estir vanda og lágu við laugina og
VíggGl	11;1921	En Þorgrímur Þórisson fór þann dag til	laugar	er þeirra var utan von með malið og
VíggGl	19;1932	riða með sér og kvæði mundu riða til	laugar	Hann stefnir subur úr gardi um
Þórd	3;2015	Þenna dag gekk Sigfífur frá Ósi	laugar	með lerefti sín og bjóst í þann tíma
Eglia	88;516	bað þá taka sér hest "vil eg fara til	laugar	" Og er Egill var búinn gekk
Laxd	33;1579	og dvelst þar um hríð. Guðrún kom til	laugar	og fagnar vel Gesti frenda sínum.
BandK	7;35	missirinn. Nú riður Oddur oft til	laugar	og hitir föður sinn og batnar
Njála	116;261	Síðan voru børð teknir en Flosi tók	laugar	og líð hans. Flosi hugði að
Þórd	12;2039	sama dag hafði Ásbjörn gengið til	laugar	og sex menn með honum. Nú er að
LjósA	2;1726	En um morguninn riðu þeir til	laugar	og tóluðu mart.
LjósA	2;1726	vildara að riða með mér um daga til	laugar	og vinna ekki?" Hann kvæð sér
Eglia	88;517	kastað í fē sífu. Fyrir sunnan ána eru	laugar	að þar skammt frá jardholar stórar og
LjósC	18;1685	þykki þér nokkuð lægra að riða til	laugar	um daga?" Hann kvæð það vist enn
Kjahn	18;1458	Búi gengu þá austur undir fjallid til	laugar	. Þar voru vellir fagrir. Síðan
Vatn	44;1898	(anddryr). Þá var Glæði þar og tók	laugar	. Þá gengu menn hjá honum með
LjósA	2;1727	riður Þorsteinn með Guðmundi oft til	laugarinnar	. Og fanast mönnum mjög orð um það og
BjHít	9;86	sín á völlinn en tjálkað var yfir	laugina	. En það var mönnum þá tit að hafa
Kjahn	16;1457	kveðst mundu eiga þar dvíl nokkuða við	laugina	og binda sér sín. Var nú svo gert.
BjHít	9;86	Noregi. Konungur og hans meðan fóru í	laugina	og lögbúi menn kloði sín á völlinn en
Þórd	3;2015	tíl laugar eftir vanda og lágu við	laugina	og tóluðust með. Þenna dag gekk
Grett	50;1031	ef eg rað að hann þá er hann fer frá	lauginn	" "Ekki er mér um það," sagði
Grett	50;1031	Óxina. Grettir gekk þá neðan frá	lauginni	og er þeir fundust miðli Þorgeir: "Er
Grett	75;1069	nokkuð kalt. Bakabist hann lengi í	lauginni	um nótina og fór síðan í stofu. Þar
Þórd	12;2040	Reykja. Í þann tíma gekk Ásbjörn frá	laugu	og sá mannareiðina. Ásbjörn miðli
Laxd	39;1592	Jafnan bar svö til að Guðrún var að	laugu	. Kötji Kjartani gott að tala við
Reykd	16;1757	og sjá þeir að menn ganga brott ur	laugunni	og kenna að þar var Steingrimur og